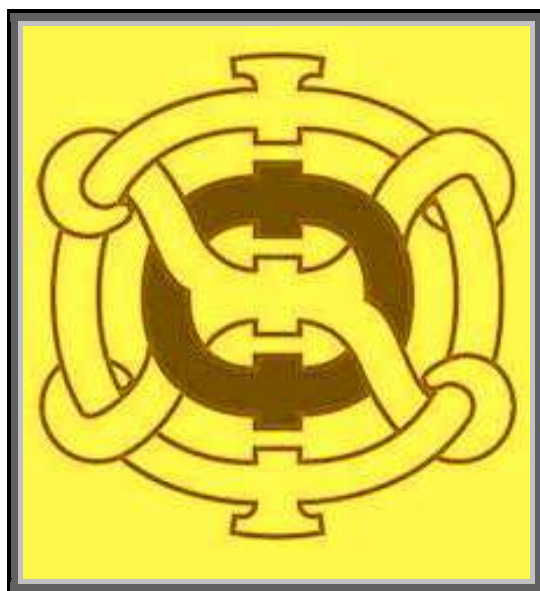

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики

**СУЧАСНІ
МОВО- І ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІ
МЕТОДОЛОГІЇ ТА НОВІ ПРОЧИТАННЯ
ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ**

АНТОЛОГІЯ

Електронне видання на CD-ROM

Луцьк
Вежа-Друк
2018

УДК 80'06(082)

С 91

*Рекомендовано вченою радою факультету філології та журналістики
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 2 від 22 лютого 2018 р.)*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Голова редакційної колегії

Оляндер Луїза Костянтинівна, доктор філологічних наук, професор, академік АН ВО України (Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки)

Члени редакційної колегії

Астрахан Наталія Іванівна, доктор філологічних наук, доцент (Житомирський державний університет імені Івана Франка)

Богданова Ольга Володимирівна, доктор філологічних наук, професор (Петербурзький державний університет)

Васейко Юлія Святославівна, кандидат філологічних наук, доцент (Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки)

Громик Юрій Васильович, кандидат філологічних наук, доцент (Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки)

Захарова Вікторія Трохимівна, доктор філологічних наук, професор (Ніжньогородський державний педагогічний університет імені Козьми Мініна)

Полежаєва Тетяна Вікторівна, кандидат філологічних наук, доцент (Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки)

Полякова Лариса Василівна, доктор філологічних наук, професор (Тамбовський державний університет імені Г.Р. Державіна)

Удалов Віктор Лазарович, доктор філологічних наук, професор, академік АН ВО України

Чирков Олександр Семенович, доктор філологічних наук, професор (Житомирський державний університет імені Івана Франка)

Штейнер Іван Федорович, доктор філологічних наук, професор (Гомелівський державний університет імені Франциска Скорини)

Рецензенти

Козлик Ігор Володимирович – доктор філологічних наук, професор (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)

Радішевський Ростислав Петрович – доктор філологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України (Інститут філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка)

Сучасні мово- і літературознавчі методології та нові прочитання художнього тексту.

С 91 Антологія / упорядники Л. К. Оляндер, О. В. Богданова, Ю. В. Громик, І. Ф. Штейнер. – Луцьк : Вежа-Друк, 2018. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Об'єм даних 10,80 Мб.

ISBN 978-966-940-159-5

У збірнику представлено статті як видатних, так і молодих учених України, Китаю, Польщі, Республіки Білорусь, Росії з питань методологій сучасного літературо- та мовознавства.

Збірник розрахований на спеціалістів-філологів, студентів, учителів, а також на усіх, кого цікавлять методологічні підходи до аналізу текстів красномовства.

Тексти публікуються в авторській редакції.

УДК 80'06(082)

© Оляндер Л. К., Богданова О. В., Громик Ю. В., Штейнер І. Ф. (упорядкування), 2018

© Маліневська І. П. (обкладинка), 2018

© Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2018

ISBN 978-966-940-159-5

ЗМІСТ

<i>Вступне слово</i>	7
----------------------------	---

ІСТОРІЯ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА

<i>Жулинський М.Г.</i> Був «одночасно і вченим, і громадським діячем на полі культури». Академікові Дмитру Багалію – 160 років.....	9
<i>Козлик І.В.</i> Роман Гром'як: методологічні параметри наукової діяльності ученого.....	21

ТЕОРІЯ. МЕТОДОЛОГІЯ

Сучасні проблеми теорії літератури

<i>Астрахан Н.І.</i> Літературний твір як модель семіозису.....	37
<i>Бажок І.А.</i> Жанрава-тэматычныя асаблівасці беларускай і ўкраінскай эсэістыкі.....	43
<i>Васильєв Є.М.</i> Жанри драми у сучасних загальних генологічних дослідженнях.....	49
<i>Вірченко Т.І.</i> Літературознавча термінологія в авторських жанрових дефініціях сучасних українських драматургів.....	58
<i>Головій О.М.</i> Неореалізм: до проблеми термінологічного окреслення.....	63
<i>Гром'як Р.Т.</i> Методика реалізації рецептивного підходу до літературних явищ у компаративних студіях.....	74
<i>Дмитрієва І.В.</i> П'єса-колаж та її особливості (на матеріалі п'єси Сари Кейн «Психоз 4.48»).....	79
<i>Захарова В.Т.</i> Проблемы лиризации русской прозы XX века в ракурсе трудов В.А. Грехнева и Д.Е. Максимова.....	84
<i>Козлик І.В.</i> Теоретико-літературний потенціал літературно-художньої спадщини М.В. Гоголя.....	88
<i>Кормилов С.И.</i> К проблеме синтетической теории литературы: элементы и качества художественного произведения.....	108
<i>Криворучко С.К.</i> Напряг «fictions critiques» («критичний вимисел») межі ХХ – ХХІ ст.....	119
<i>Кучма Н.</i> До проблеми теорії і класифікації літературно-критичних жанрів.....	129
<i>Лавринович Л.Б.</i> Типологія постмодерного персонажа.....	133
<i>Лановик М.Б.</i> Теорія відносності: проблема посилення «кризи теорії» чи пошуки точного знання в гуманітарній науці.....	141
<i>Лановик З.Б.</i> Подолання «кризи теорії» через повернення до витоків «чистої герменевтики».....	149
<i>Медицька М.С.</i> Художня парадигма маски: літературний контекст заходу і сходу.....	157
<i>Моклиця М.В.</i> Філологічні методи у дослідженнях літератури.....	169
<i>Полежаєва Т.В.</i> Сюжет в лирике: целостно-системный подход.....	175
<i>Полякова Л.В.</i> Компаративистика в современном российском литературоведении: поиск путей развития и плодотворных решений.....	188
<i>Приходько В.Б.</i> Розуміння художнього тексту як перекладознавча проблема.....	202
<i>Regiewicz A.</i> Тропу teologiczne w sztuce interpretacji. Ćwiczenia z poszukiwania sensów....	207
<i>Соколова В.А.</i> Ідеологія та життєва практика пуританства у драмах Б. Шоу «Учень диявола» та Лесі Українки «У пуці».....	235
<i>Степанова А.А.</i> Образ фаустовского сознания в литературе XX века: от архетипа к идеологеме.....	246
<i>Тарнашинська Л.Б.</i> Українське шістдесятництво: синергетичний вимір.....	257
<i>Удалов В.Л.</i> «Вишневий сад» – заповіт Чехова: процес цілісно-системного дослідження	265

isolation of personalities of the past from esthetics and schools to which they are attributed; attention to "certain" works of artists; rebirth of plot, intrigue; representation-"invention" of the environment as demonstration of another worldview; narrative instance of author-hero; transformation of genre; synthesis of styles: scientific, artistic, journalistic, advertising; social determination; combination of material and spiritual: technical aspects with psychologism; avoidance of clichés; overcoming of the complex of "mass" and "crowd", return of historicism; copying from history and inscribing in history; linearity instead of circle; autofiction; narration-filiation – irresolute narration as hesitating telling; period of "not-knowing"; contamination; esthetic minimalism; veiled intertextuality; illusiveness. We can trace in the creative search of literature at the turn of the XX–XXI centuries the genre transformation, esthetics of minimalism, poetic invention of the image of reality by means of using the images "phantoms".

Keywords: school; critical fiction; paradigm; rebirth of traditions, history, plot, intrigue.

Н. Кучма

ДО ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І КЛАСИФІКАЦІЇ ЛІТЕРАТУРНО-КРИТИЧНИХ ЖАНРІВ¹

У статті розглядається хронологія дослідження критичних жанрів, визначено чинники програмності критики та особливості формування конкретних критичних виступів з урахуванням адресата/читача та ЗМІ для публікації.

Ключові слова: жанр, літературна критика, огляд, рецензія, стаття.

На сьогодні існує мало ґрунтовних досліджень майстерності критиків. Немає одностайності і в розумінні генеалогії літературної критики. Але наявні статті і монографії все ж дають уявлення про стан розробки проблеми та основні напрямки її розв'язання. Можна назвати ряд статей і розділів із монографій, присвячених як загальним, так і конкретним аспектам літературно-критичних жанрів і, зокрема, аналізу їх специфіки у творчості відомих критиків. Однак найбільшої уваги заслуговують праці М. Полякова «Поэзия критической мысли» (М., 1968) і «В мире идей и образов» (М., 1983), М. Зельдовича (Уроки критической классики. Вопросы теории и методологии критики. Очерки) (Харків, 1976), Б. Єгорова «О мастерстве литературной критики. Жанры. Композиция. Силь» (Л., 1980), Р. Гром'яка «Методологические основы литературно-художественной критики» (К., 1980) та «Специфіка літературної критики. її сучасний статус» (Тернопіль, 1997), В. Баранова, А. Бочарова, Ю. Суровцева «Литературно-художественная» критика» (Л., 1982), Ю. Бурляя «Основи літературно-художньої критики» (К., 1985), особливо розділ – «Жанри літературно-художньої критики».

Чи не першим у СРСР теорію форм літературної критики почав розробляти Л. П. Гроссман. У статті «Жанры литературной критики», вміщеній у журналі «Искусство» за 1925 рік, він виділяє та аналізує 17 типів критичних виступів: 1) літературний портрет; 2) есе; 3) імпресіоністичний етюд; 4) стаття-трактат; 5) публіцистична чи агітаційна критика (стаття-інструкція); 6) критичний фейлетон; 7) літературний огляд; 8) рецензія; 9) критичне оповідання; 10) літературний лист; 11) критичний діалог; 12) пародія; 13) памфлет на письменника; 14) літературна паралель; 15) академічний відгук; 16) критична монографія; 17) стаття-гlossa. Ця класифікація демонструє відсутність єдності принципів підходу до характеристики літературно-критичних жанрів. Тому Б. Єгоров вважає, що «класифікація Гроссмана в цілому заслуговує схвалення, однак, фактично, тут змішані [...] щонайменше три

¹ Теорія літератури, компаративістика, україністика: Збірник наукових праць з нагоди сімдесятиріччя доктора філологічних наук, професора, академіка Академії вищої школи України Романа Гром'яка / Упорядники М. Лановик, З. Лановик, І. Папуша, О. Лабашук, Я. Гринчишин, С. Ткачов // *Studia methodologica*. – Вип.19. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2007. – С. 37-41.

основні класифікації жанрів: 1) за методом критика (сюди належать есе, імпресіоністичні етюди, трактати, публіцистична критика, академічні відгуки, глосси; 2) за «літературним» родом чи видом критичної діяльності (фейлетони, оповідання, листи, діалоги, пародії, памфлети); 3) за ступенем і широтою осягнення об'єктів (літературні портрети, огляди, рецензії, паралелі, монографії)» [1, 14].

У праці «Поэзия критической мысли. О мастерстве Белинского и некоторых вопросах литературной теории» М. Поляков пропонує інший принцип класифікації та групування критичних жанрів. У його основі – структурно-композиційне співвідношення у статтях літературного факту і проблематики. Автор виділяє: 1) інтерпретаційний тип (в основі виступу рух думки від літературного факту до соціальної і літературної проблеми); 2) ідеологізований тип (коли у виступі здійснюється перехід від проблемних висловлювань до літературного факту), сюди він включає насамперед огляди; 3) тип переходу від факту до факту літературні портрети, філософсько-критичні етюди, частково рецензії); 4) рефлексивні або полемічні жанри, у яких літературні факти дуже обмежені, а на перший план виступає особа критика з визначеною ідеологічною позицією, а тому рух думки здійснюється від проблеми до проблеми [2, 49-62]. У цій класифікації пов'язано принципи композиції і сюжетного розвитку статті з її жанровими особливостями. Однак критична практика показує, що у чистому вигляді таких виступів майже немає. Б.Єгоров, аналізуючи стан теорії жанрів літературної критики, згадує і класифікацію І. Попова, але зазначає: «Звичайно, можливі й багато інших способів класифікації критичних жанрів, наприклад, за ступенем близькості чи ворожості ідеалам критика рецензованих об'єктів (позитивний відгук, нейтральна стаття, іронічний відгук, сатирична пародія, полеміка, памфлет і т. ін.). Є й унікальні жанри, які класифікаційно протистоять за якимись ознаками усім іншим жанрам, разом узятим: такою є, наприклад, критична підробка – пастиш – яка завдяки вигаданості об'єкта самим критиком, робить своїми антиподами всі відгуки про реально існуючі твори» [1, 16].

Питанням розвитку і класифікації жанрів літературної критики приділяли увагу автори посібника «Литературно-художественная критика» Баранов В. І., Бочаров А. Г. та Суровцев Ю. І. Вони, формулюючи критерії розрізнення жанрів, нагадують, що поняття «жанр» однаковою мірою стосується як літератури, так і критики. Їх висновок підтверджує і критична практика. Однак визнаючи, що формування системи критичних жанрів підпорядковане загальним методологічним критеріям, слушно твердять: «Критерії розрізнення критичних жанрів і логіка їх систематизації випливають із природи даної творчої діяльності, а також із суспільного побутування і функціонування літературно-художньої критики» [3, 139]. На думку дослідників, «поділ критичних жанрів на групи, «блоки» здійснюється перш за все за об'єктом дослідження: твір, автор, процес. Відповідно до цього можна говорити про три опорних жанри – рецензія, творчий портрет, стаття. Це ніби три ядра системи жанрів, навколо яких групуються всі різновиди» [3, 141]. На відміну від розглянутих вище класифікацій критичних жанрів тут маємо чітко сформульований критерій розрізнення жанрів – об'єкт дослідження, а також перелік ряду інших, не менш важливих, критеріїв. Серед них: цільове призначення критичного виступу, творче завдання, яке потрібно розв'язати у ньому, глибина дослідження аналізованого явища, а відтак і масштабність висновків та узагальнень.

Серед українських літературознавців, які досліджували проблеми теорії літературної критики, слід назвати В. Брюховецького, Р. Гром'яка, М. Зельдовича, Г. Клочека, К. Фролову та ін. Найширше питання класифікації жанрів літературної критики представлено у посібнику Ю. Бурляя «Основи літературно-художньої критики». В основу своєї класифікації автор поклав формотворчі чинники критичного виступу: 1) предмет аналізу; 2) завдання, що розв'язується при аналізі; 3) адресат (того, на кого розрахований розгляд); 4) засоби «критичних комунікацій»; 5) обсяг критичного виступу» [4, 112]. 38

Ю. Бурляй, відповідно до функцій критики, поділяє усі критичні виступи на дві великі групи: «велику» і «малу» критику. Причому до великої зараховує монографію та її різновиди, літературно-критичний нарис, літературно-критичний портрет, книгу-біографію,

книгу-альбом про письменника, літературно-критичну статтю та її різновиди. Але детальні пояснення та ілюстрації, подані самим автором, вказують, що він має на увазі швидше праці істориків літератури, а не критиків [див.: 4, 113-137]. Деталізація жанру рецензії – чи не єдине на сьогодні ґрунтовне дослідження цієї проблеми – заслуговує схвалення. Однак, на нашу думку, виділення рецензії-відгуку мало обґрунтоване. Ю.Бурляй пише: «Коротка рецензія може набирати форми відгуку – лаконічно висловлених розмірковувань-гадок (виділено нами. – Н.К.) з приводу якогось видання. Опубліковані в пресі відгуки здебільшого є виразом точки зору читачів, глядачів, слухачів – масово зацікавленої широкої аудиторії і свідчать про формування громадської думки з приводу якоїсь публікації» [4, 144]. Якщо ми говорили про фахову критику, то чому «гадки»? Та і серед «масово зацікавленої широкої аудиторії» не так багато фахівців, а саме вони дають глибоку професійну оцінку художніх явищ і впливають на розвиток літературного процесу. Зрештою, фаховий критик якщо і висловлює принагідні думки «з приводу», то вдається до есе, тим більше, що і сам Ю. Бурляй виділяє рецензію-есе [4, 138].

Створюючи жанрову класифікацію, необхідно враховувати не лише формально-змістові ознаки того чи іншого жанру, але і взаємозв'язок усіх, за М. Г. Зельдовичем, «параметрів критичної статті», традиції, газетний чи журнальний контекст, історичні умови побутування професійної літературної критики. Особливу увагу слід звертати на виявлення специфіки одного жанру в порівнянні з іншим, на чому наголошує Г. Поспелов: «Вивчення лише окремих жанрів, без спроби створити їхню систему..., не може привести до позитивного результату. Без співставлення одних жанрів з іншими важко з'ясувати своєрідність кожного з них»* [5, 154].

Аналіз історичного розвитку української літературної критики ХІХ – ХХ ст. яскраво демонструє різну активність конкретних жанрів та їх вплив на літературний процес. Якщо на початку ХІХ ст. були популярні такі жанрові форми, як промови, відкриті листи, роздуми, то вже ближче до середини століття переважають оглядові та проблемні статті. У другій половині ХІХ ст. спостерігається активізація монографічних рецензій, літературно-критичних нарисів і монографічних статей. Початок ХХ ст. характеризується широким використанням (подеколи домінуванням) малих жанрових форм, переважно есеїстичних. Домінуюча роль якогось одного жанру є симптоматичною, що свідчить про певні тенденції розвитку критики. Система жанрів відображає особливості соціального і культурного стану суспільства, статусу і ролі критики у ньому. У системі жанри взаємопов'язані, бо в них спільна соціальна й естетична тематика, функції, принципи, аналіз літературного процесу, способи виявлення особистісного начала, але кожен з них виконує своє завдання. Потреби суспільства іноді вимагають взаємопроникнення жанрів, що в свою чергу формує нові варіанти жанрових моделей, які дозволяють доволі гнучко й оперативно реагувати на нові явища соціального, ідеологічного і літературного життя. Власне аналіз таких жанрових систем дозволяє з'ясувати не тільки специфіку критичних жанрів, але може сприяти обґрунтуванню критеріїв періодизації історії літературної критики і класифікації її напрямів і течій.

Зміст і структура критичних жанрів визначається передовсім широким діапазоном діалогу критики і літератури. Аналізуючи літературний процес, критик, залежно від поставленої мети, розглядає літературний твір як мистецьке явище, намагається вплинути на літературний процес з позицій тієї групи, соціальні й естетичні ідеали якої він представляє. При цьому він спирається на образний зміст літератури як на предмет аналізу й оцінки, що в свою чергу впливає на зміст і структуру критичного судження, на систему аргументацій, композицію і стиль виступу критика.

Функціонування критики – складний процес. Його складники постійно і безперервно змінюються та взаємодіють один з одним: задум і мета критика визначають жанр, до якого він звертається, а в самому жанрі активізуються або знову створюються найбільш доцільні в кожному конкретному випадку компоненти, зв'язки, структури, здатні виявити творчі ідеї

критики з максимальним результатом. М. Зельдович пропонує [6,89-90] враховувати такі компоненти критичного виступу:

автор (образ автора) – читач (адресат);

інформація – аналіз – узагальнення – оцінка, їх тип і характер; своєрідність, ступінь розгорнутості, роль і місце аргументації; співвідношення логічного й емоційного компонентів, тип їх стильового втілення;

теорія (загальноестетична, власне теорія критики), її характер і структурно-композиційне втілення;

художньо-образний аспект – публіцистичність, їх характер і структурно-композиційне співвідношення;

сутність і тип структури критичної праці (композиція відкрита, замкнена, завершена та ін.);

заголовок – епіграф – початок – кінець праці;

«чуже слово» і його змістово-композиційна роль у структурі праці.

Названі компоненти, як і програмність критики, яка впливає на всю систему жанроутворюючих факторів, дослідник пропонує покласти в основу такої досить умовної системи.

До першої групи включаємо жанри, які спеціально не орієнтовані на програмність, але об'єктивно володіють нею і у змісті, і у типі аналізу, системі критеріїв і оцінок, і, нарешті, у певному типі структурної організації критичної праці. Такі жанри складають переважну більшість, але є, на думку вченого, маргінальними хоч і необхідними і до певної міри впливовими. Діапазон достатній – від анотації до рецензії, а в рідкісних випадках і до статті.

Другу групу складають жанри, які є перш за все аналітично програмними, відзначаються розгорнутою аргументацією, різноманітністю внутрішніх співвідношень компонентів і явною, хоч і не акцентованою нормативністю. Сюди включаємо рецензію, монографічну статтю, особливо такий її різновид, як стаття-дослідження, оскільки саме цьому жанрові властивий величезний творчий потенціал і структурно виражена цілеспрямована турбота про перспективи розвитку літератури.

До третьої групи відносимо ті жанри, які спеціально найважливішим своїм завданням вважають програмування літератури і критики, нерідко використовуючи для цього активну взаємодію матеріалів художніх і власне критичних. Це, насамперед, маніфести, програмні декларації (аж до теоретичних праць), проблемні статті, огляди.

І хоч межі трьох названих груп досить умовні, вони все ж відбивають реальні особливості і програмності і жанрових потенціалів літературно-критичних виступів.

Однак не зайвим буде нагадування про те, що мова не йде про догматичну нормативність критичних жанрів. Сам тип структурної організації критичного виступу, набір і співвідношення творчих компонентів у ньому – це ті варіації, які практично демонструє критик у межах програмності. Саме тому М. Зельдович наголошує: «Критичний жанр вибирається, чи, краще сказати, створюється залежно від суті програмної настанови, від визнаних найбільш доцільними, насамперед сучасними і доказовими, способом та формою програмності. Це також означає, що у самій структурі жанру актуалізуються ті його компоненти, структурна взаємодія, що значною мірою відповідають і програмному аспекту задуму в межах загальної цільової установки автора (усяке розходження цих аспектів буде штучним, таким, що суперечить єдності різноманітних устремлінь творчої практики). Своєю чергою, критерієм оцінки компонентів та їх взаємодії є, переважно, яким чином, з якою мірою аналітичності та теоретичних узагальнень, з такою силою емоційно-логічного впливу (програмність також звернена і до читацької аудиторії!) можуть бути втілені у цьому жанрі програмні устремління критика» [6, 95]. Отже, якщо у творчості, скажімо, М. Рудницького домінує літературно-критичне есе, то якраз тому, що цей жанр максимально відповідає тим завданням, які завдяки знанням, переконанням, досвіду, світогляду, таланту стали для критика визначальними. Крім того, слід пам'ятати і про те, що структура твору, його багатогранність, соціальна конкретність, аналітичне дослідження зображуваної дійсності,

стильова своєрідність здатні активно впливати на критика, породжувати непередбачені його світоглядом і теоретичними постулатами спостереження і висновки, спонукати критика вийти за рамки усталеного, проникнути в такі ідейні та структурні тонкощі, котрі критиком були теоретично не усвідомлені, не стали предметом його роздумів і узагальнень. Тобто критик щоразу «створює» жанр власного виступу. І в цьому виявляється його дискурсивність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Егоров Б. О мастерстве литературной критики. Жанры. Композиция. Стиль. – Л.: Сов. Писатель, 1980. – 320 с.
2. Поляков М. Поэзия критической мысли. О мастерстве Белинского и некоторых вопросах литературной теории. - М.: Сов. писатель, 1968.
3. Баранов В., Бочаров А. Г., Суворцев Ю. И. Литературно-художественная критика. - М.: Высшая школа, 1982. - 207 с.
4. Бурляй Ю. Жанри літературно-художньої критики // Основи літературно-художньої критики. - К.: Вища школа, 1985.-С. 107-162.
5. Пospelов Г. Проблемы исторического развития литературы. – М.: Просвещение, 1972. – 271 с.
6. Зельдович М. Программность критики и критические жанры. К постановке проблемы // Русская литературная критика: история и теория: Межвузовский научный сборник. – Саратов: Изд-во Сар-го ун-та, 1988. – С. 88-97.
7. Зельдович М. Параметры критической статьи (к постановке проблемы) // Проблемы истории критики и поэтики реализма. - Межвузовский сборник. – Вып. 4. – Куйбышев, 1979. – С. 3-40.

Кучма Н.К *проблеме теории и классификации литературно-критических жанров.*

В статье рассматривается хронология исследований критических жанров, определены составляющие программности критики и особенности формирования конкретных критических выступлений с учетом адресата/читателя и СМИ для публикации.

Ключевые слова: жанр, литературная критика, обзор, рецензия, статья.

Kuchma N. *To Problems of Theory and Classification of Literature-Critical Knowledge*

The article deals with the chronology of the research of critical genres, determines the factors defining the recipients the criticism is aimed at and the specific features of the composition of particular critical works taking into account the addressee / reader and the media for publication.

Keywords: genre, literary criticism, review, review, article.

Л. Лавринович

ТИПОЛОГІЯ ПОСТМОДЕРНОГО ПЕРСОНАЖА¹

У статті йдеться про типологію образу-персонажа в постмодерністській прозі на матеріалі української та зарубіжної літератури. Залежно від типу творчості митця – реалістичного, романтичного чи класицистичного (за концепцією Д. Наливайка) – визначаються універсальні типи постмодерністських персонажів, відповідно – міметичний, креативний та симулятивний (імітаційний). Підкреслено, що вказані типи синхронно

¹ Вперше надруковано: Филологические исследования: сб. науч. работ / Донецкий национальный университет. – Вып. 4. – Донецк : ООО «Юго-Восток Лтд», 2002. – С. 230-243.